

शरीरनिर्मलीकरणद्रव्यादौ। चूर्णैर्द्वर्त्तनैः पालीं तैला-
क्तामवचूर्षयेत्” सुशु० । “नाक्रमेद्रक्तविण्मूलजीवनोद-
र्त्तनादि च” या०भूतिः। भावे ल्युट्। २द्रव्यभेदैः क्लृप्ता-
द्यपहारार्थे व्यापारे च। “उद्वर्त्तनं वातहरं कफभेदो-
विनाशनम्। स्थिरिकरणमङ्गानां त्वक्प्रसादकरं परम्”
“यवाश्वगन्धायश्चाह्वैस्तिलैश्चोद्वर्त्तनं हितम्। यतावर्थं च
गन्धाभ्यां पयस्यैरण्डजीवनैः” “ततोऽस्य बलातैलमभ्य-
ङ्गार्थेऽवचार्यम् यवपिष्टमुद्वर्त्तनार्थे” सुशु० । श्वित्पने,
४पक्षणे च। उद्+वृत्-ल्युट्। ५उत्पत्तने ईउङ्गुण्डने
च “गात्रस्थोत्तनञ्चैव हितं संवाहनानि च” सुशु०
“चटुलशफरोद्वर्त्तनप्रेक्षितानि” मेघ० ।

उद्वर्त्तनीय लि० उद्वर्त्तनाय हितम् क्। उद्वर्त्तनसाधनै इत्ये
“इदमुद्वर्त्तनीयं गोधूमधूर्णमिति” दुर्गाचापद्धतिः।

उद्वर्द्धन न० उद्+वृध-ल्युट्। १अत्यर्हासे तिका०। णिच्-
ल्युट्। २उद्गतासम्पादने। ल्यु। ३उद्भिद्यसम्पादके लि०।
उद्वर्द्धण न० उद्+वर्ह-ल्युट्। १उन्मूलने २उत्पाटने ३उद्ग-
रणे। क्। उद्वर्द्धित उन्मूलिते लि०।

उद्वह पु० उद्वहति ऊर्ध्वं नयति उद्+वह-अच्। ५ते “उन्ना-
न्तो नरकाद्यस्मात् पितरं लायते सुतः” स्मृतेस्तस्य नरक
लाणकर्त्तृत्वात् तथात्वम् २वशकारके “उदयमस्तमतश्च रघू-
दहात्” “पार्थिवोद्वहद्रघूदहः” रघुः ३कन्यायां स्त्री ऊर्ध्वं
प्रवहवायोरुपरिवहति अच्। वायुसमार्गते ४हतीयस्क-
न्धस्थे वायौ पु०। आवहण्यर्द्धे विष्टतिः “आवहः प्रवहश्चैव
विवहश्च समीरणः। परावहः संवहश्च उद्वहश्च महावलः।
तथा परिवहः श्रीमातृत्वात्तत्प्रभयशंभिनः। इत्येते क्षुभिताः
सप्त मारुता गगनेचराः” हरि० २३६अ०। वा० भावे
अप। १विवाहे “बृडोपनयनोद्वहान्” राजमा०।

उद्वहन न० उत्तोलनं वहनम्। उत्तोल्य स्तम्भादिना वहने।
“कण्ठेन देहोद्वहनाय श्रेयः” कुमा० “कैलास-
नाथोद्वहनाय भूयः” “आपीनमारोद्वहनप्रयत्नात्” रघु०
२विवाहे च “भुवः प्रयुक्तोद्वहनक्रियायाः” रघुः।
“अपिहभ्यः पितादयात् सुतसंस्कारकर्म्मसु। पिण्डानो-
द्वहनात्तेषां तदभावेऽपि तत्क्रमात्” स्मृतिः।

उद्वादन न० उद्+वद-णिच्-ल्युट्। १उच्चैरावेदने। “उप-
दीक्षी खेष्मिन्नु नखनिक्षलनाद्युद्वादनान्” साक्षिपाति-
कम्” कात्या० २५, १४, ३, “उपदीक्षी नेदिष्ठः स्नान्गनीन्
दिहृत्य नखनिक्षलनाद्युद्वादनान् साक्षिपातिकं कर्म्म जुह्यात्”
कर्कः। उद्वादनप्रकारश्च नन० ब्रा० ३, २, १, २६, दर्शि-

जोयथा “अथैक उद्वदति दीक्षितोऽयं ब्राह्मणोदीक्षितोऽय
ब्राह्मण इति निवेदितमेवैनमेतत्सन्तं देवेभ्यो निवेद्यत्ययं
महावीर्योऽयि यत्तं प्रापदित्ययं शुभाकैकोऽभूत्तं गोपायते
त्येवैतदाह त्रिष्कन्याह”। “उद्वदति उच्चैरावेदयति”
भा० २उच्चैर्वाद्यकरणे च उद्+वच-णिच् लुप्।
उद्वाचनमप्यत्र न० “यथेन्द्र उद्वाचनं लब्ध्वा चक्रं
अधस्यदम्” अथ० ५, ८, ८,

उद्वात पु० उद्+वन-संभक्तौ घञ्। १उद्वमने णिच्-कर्म्मणि
अच्। २उद्वमते लि०। रायमुकुटः।

उद्वात न० उद्+वम-क्। कतोद्वमने उद्वातो अमरः।
उद्वाप पु० उद्+वप-भावे घञ्। १उन्मूलने २उद्गरणे।
३शूयमाण परिपरित्यागे पश्चात् “आवापोद्वापाभ्यान्”
मुक्ता०। कर्म्मणि घञ्। उद्वाप्य सञ्जीयमाने ४भस्मादौ।
“कपालानि भस्मोद्वापे कुर्यात्” कात्या० ५, २, ६,
भस्मोद्वापशब्देन प्रत्यहं गार्हपत्यादिखरेभ्यो भस्मोद्वाप्य
यो राशिः क्रियते सञ्ज्यते कर्त्तव्यः”। णिच्-भावे
अच्। ५सृण्डने।

उद्वाय पु० उद्+वा-घञ्। १उद्वासने २उपशये। तत आ-
चारे क्तिप्। उद्वायति। “वायुर्वा संवर्गोयदा वा
अग्निरुद्वायति वायुमेवाप्येति” छा० उ०। “उद्वायति
उद्वासनं प्राप्नोत्युपशस्यति” भा०। गणव्यत्ययोवात्।
उद्वासः पु० उद्+वास-घञ्। स्वस्थानातिक्रमेण अस्तप्राप्तौ
“अमरावत्यादीनां पुरीषां दिगुणोत्तरोत्तरेण कालेनो-
द्वासः” छा० उ० भा०। ततः बलादि० इति मतम् वा०।
उद्वासिन् उद्वासवत् तद्वति लि० स्त्रियां ङीप्।

उद्वासन न० उद्+वस-ल्युट्। १मारणे उद्+वस+णिच्-
ल्युट्। २विपर्जनं। सुगादीनाम् उद्वात्तलेनान्यत्र स्या-
पनरूपे अग्न्याधानाङ्गे ३संस्कारभेदे “अप उपसृष्ट्य
शाखाद्वार्ये परिस्तरणपूज्यसंसादनप्रोक्षणाज्जननिर्वपणाधि-
अयणस्तु कुसंमार्जनोद्वासनावेक्षणानि कृत्वाग्नीध्र उत्पद्य
पश्चादाज्जपहणम्” कात्या० ८, १, २, “अतोद्वासनमाहुर्वनीय
आयिणः २, ७, ८, “आज्याधिअयणस्तु कुसंमार्जनोद्वास-
नावेक्षणानि” कात्या० ८, ६, २१, ४स्थानान्तरनयने च
“दक्षिणतोऽधिअयणोद्वासने” २५, ८, ८, भस्मनि अधिअय-
णमुद्वासनं च गार्हपत्याद्विषयां दिशि हृत्यात्” कर्कः।
उद्वास्य अव्य० उद्+वस-णिच्-ल्यप्। विस्मृत्येत्यर्थे “उद्वास्य
देवं स्तोषामि” तन्त्रम्। २स्थानान्तरं नीत्वेत्यर्थे च
कर्म्मणि यत्। ३उत्तोलनीये ४उद्गरीये च लि०।